

зареєстрованого кваліфікованого зазначення походження товару як видової назви.

Таким чином, тільки один з спеціальних законів у сфері права промислової власності містить зазначення на окремі види порушень на відміну від інших, що обмежуються формулюванням «порушення прав, передбачених законом». Враховуючи викладене представляється доцільним розробити відповідні зміни у зазначені законодавчі акти, навести поняття «контрафакція» та «контрафактні товари», визначити приблизний перелік дій, що є контрафакцією у сфері промислової власності та запровадити диференційовану відповідальність в залежності від обсягу завданої шкоди, з врахуванням масштабності порушення прав та можливих негативних наслідків (у випадку їх запобіганню). Зазначені питання потребують додаткового дослідження та можуть бути предметом наступних розробок.

Список використаних джерел:

1. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 р. № 2961/1997 // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7 від 15.02.94 р.
2. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15.12.1993 р. № 2962/1997 // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7 від 15.02.94 р.
3. Про охорону прав на знаки для товарів та послуг: Закон України від 15.12.1993 № 3689-ХІІ // Відомості Верховної Ради України від 15.02.1994. – 1994 р. – № 7. – Ст. 36.
4. Про охорону прав на зазначення походження товарів: Закон України від 16.06.1999 р. № 752-ХІV // Відомості Верховної Ради України від 15.02.1994. – 1994 р. – № 7. – Ст. 36.

Санченко О.І.

аспірант,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ХОРЕОГРАФІЧНИЙ ТВІР ЯК ОБ'ЄКТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА

Драматичні та музично-драматичні твори, твори хореографії і пантоміми є сценічними (театральними) творами, тому авторським правом охороняється не лише літературний текст і музика, композиція рухів, жестів, поз, міміки, а також сценічна постановка як окремий об'єкт авторського права, що визначає оригінальність сценічного показу твору.

Хореографічний твір і постановка як об'єкт права інтелектуальної власності є в загальному переліку об'єктів, зазначених в ст.433 ЦК України [1] та називаються серед інших сценічних творів.

Пункт 1 ст 8. Закону України «Про авторське право і суміжні права» [2] об'єктами авторського права називає драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, хореографічні та інші твори, створені для сценічного показу, та їх постановки. Хореографічний твір – це композиція руху для танцю на сцені або будь-яка інша об'єднана однією думкою система жестів, створена для виконання.

Поняття хореографічного твору та ознак надання йому правової охорони були предметом окремих наукових досліджень.

М. Дегтьова визначає хореографію – як танцювальне мистецтво у всіх його різновидах, засноване на музично організованих, умовних, образно-виразних рухах людського тіла [3, с. 75-79].

На погляд К. Кондратьєвої, хореографічним твором признається об'єднана загальним задумом композиція рухів і поз для танцю на сцені, створена для виконання під музику або без неї. Хореографічні твори користуються правовою охороною з моменту їх обнародування, при цьому не має значення чи були вони зафіксовані на матеріальному носії [4, с. 22].

Слід погодитися з В.М. Смірноюю, яка у своєму дослідженні стверджує про відповідність хореографічного твору основним умовам надання правової охорони об'єктам авторського права. Як вона зазначає, створення танцю або постановки, як невід'ємна ознака хореографічного твору і постановки, є творчим процесом, складною інтелектуальною діяльністю одного автора чи декількох авторів (хореографів). Питання співавторства хореографічного твору є непростим, адже співавторами можуть бути як хореографи, так і танцівники, сценаристи, інші особи, що зробили внесок у творчий процес. В результаті творчої інтелектуальної діяльності створюється нове, оригінальне, неповторне і унікальне явище.

Інша ознака виражається в тому, що хореографічний твір об'єктивно виражається у формі танцю танцюристами на сцені, або в будь-якому публічному місці. Також хореографічна постановка може бути записана на матеріальному носії (відео- чи кінозапис, хореографічний текст). Характерною є риса незавершеності. Незавершеним хореографічним твором або постановкою можуть бути частина хореографічного твору, окрема комбінація рухів, жестів, поз, проміжні результати, також частина хореографічного тексту тощо.

По-третє, правова охорона не залежить від мети, змісту і спрямованості твору. Ніхто не має права посягати на правовий захист даного об'єкта, спираючись на зміст твору. Ніхто не має права вимагати, щоб твір був заборонений, вилучений, знищений, навіть якщо його зміст суперечить інтересам певних осіб, ідеологіям політичних партій тощо.

Факультативною з точки зору виникнення твору є ознака оприлюднення твору. Оприлюднення твору – це дія, за допомогою якої твір стає доступним для загального ознайомлення. Так, хореографічний твір може показуватися на сцені або в записі на екрані. Однак ці дії не є необхідними, щоб на даний об'єкт поширювалася правова охорона [5, с. 102-111].

Авторське право на твори науки, літератури і мистецтва, до яких відноситься хореографічний твір і постановка, виникає в силу факту їх створення, і для виникнення і здійснення авторських прав не потрібно дотримання будь-яких формальностей. Тобто, авторське право виникає в момент створення твору. Так, хореографічний твір і постановка, а також його частини є об'єктами права захисту з моменту створення їх автором [6, с. 212].

Часто в літературних джерелах проводиться паралель між хореографічним твором і балетом. Проте можна стверджувати, що балет і хореографічний твір є різними витворами мистецтва, що володіють рядом особливостей.

Оскільки сценарна драматургія в балеті утілюється в музиці і хореографії, то він є музично-драматичним твором. Балет належить до видовищних синтетичних, просторово-часових видів художньої творчості, тобто є спектаклем, зміст якого виражається в хореографічних образах.

Хореографічний твір, будучи самостійним об'єктом авторсько-правової охорони, може бути представлено як самостійні хореографічні номери, у вигляді танців в аудіовізуальних творах, у складі номерів естрадних виконавців (наприклад, співаків), танцювальних сцен в театральних видовищних постановках, включаючи опери, оперети, балет, і т.д. [7, с. 72-82].

Характерними ознаками хореографічного твору, крім призначення для виконання на сцені, є композиція рухів і поз для танцю і наявність загального задуму композиції. При цьому музичний супровід танцю признається факультативною ознакою.

При аналізі співвідношення категорій «танець» та «хореографічний твір» К. Кірсанова, звертає увагу, що танець – це хореографічний твір, що створений з деякої сукупності елементів, розташованих у певній послідовності з накладенням музичного супроводу чи без такого. При цьому, наявність елементів, яким властива динаміка обумовлено природою хореографічного твору як такого. Наявність елементів статичності є можливим, але не є характерним та не є обов'язковим. У зв'язку з цим, пози та позування повинні визнаватися не як частина хореографічного твору, а як самостійні об'єкти авторського права, що підлягають охороні [8, с. 61].

При характеристиці танцювальних номерів як об'єктів охорони, слід включати до їх складу: хореографічні рішення для номера в цілому та його окремих елементів, музичний супровід, костюми та прикраси виконавців, макіяж та зачіски танцюрів, кольорово-світлові рішення, сценічні декорації. Враховуючи, що при створенні чи виконанні танцювальних номерів можуть використовуватися різні об'єкти авторських прав, танцювальні номери можуть розглядатися як складні об'єкти або результати єдиних технологій [9, с. 6].

На нашу думку, враховуючи високий ступінь творчості, притаманний хореографічному твору, складність етапів створення і особливості, доцільним є закріплення у законодавстві розширеного визначення поняттю «хореографічний твір, постановка». Крім цього, необхідно провести співвідношення з іншими творами пластичного мистецтва. З врахуванням матеріалів правозастосовної практики, необхідно посилити заходи охорони авторських прав на хореографічні твори з метою запобігання їх порушенню. Окреслені проблеми потребують їх ґрунтовного вивчення та можуть бути предметом окремих наукових досліджень.

Список використаних джерел:

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. №435-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – №11. – Ст. 461.
2. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №13 від 29.03.94 р.
3. Дёгтева М. Хореографическое произведение как объект авторского права // Интеллектуальная собственность. Авторское право и смежные права. – 2011. – № 5. – С. 75-79.
4. Кондратьева Е. Проблемы правового регулирования отдельных объектов авторских прав // Интеллектуальная собственность. Авторское право и смежные права. – 2011. – № 3. – С. 22-29.
5. Смирнова В.М. Хореографическое произведение как объект авторского права // Журнал российского права. – 2011. – № 12. – С. 102-111.
6. Сударков С.А. «Основы авторского права». – Мінськ: Амалфея, 2000. – 511 с.
7. Месяшная Е. Правовая охрана хореографических произведений во Франции // Интеллектуальная собственность. Авторское право и смежные права. – 2007. – № 4. – С. 72-82.
8. Кирсанова К. Право и танец: что? где? когда? // ИС. Авторское право и смежные права. – 2011. – № 5. – С. 60-66.
9. Брумштейн Ю., Аксенова Ю. Танцевальные номера: анализ особенностей с позиции авторского и смежных прав // ИС. Авторское право и смежные права. – 2011. – № 8. – С. 3-18.